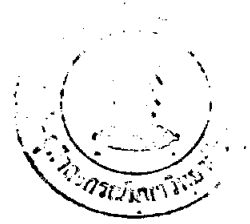

วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวรรณคดีที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขและยึดเป็นหลักในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาถึงหลักการต่าง ๆ สภาพปัญหาที่เกิดขึ้น กระบวนการในการทดลอง ตลอดจนการวิจัยที่ได้รับจากอดีตที่ผ่านมา โดยได้แบ่งหัวข้อในการศึกษาเป็น 2 ตอน คือ

1. วิธีการตรวจสอบคำตอบที่จริงใจ
2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วิธีการตรวจสอบคำตอบที่จริงใจ

วิธีการในการตรวจสอบคำตอบที่จริงใจได้รับการศึกษา และพัฒนาตลอดมาเรื่อย ๆ โดยเฉพาะในแบบสอบประเภทบุคคลิกภาพ และแบบวัดทัศนคติ นักวิชาการที่มีชื่อเสียงหลายท่านได้เพียรพยายามที่จะหากลวิธีในการตรวจสอบคำตอบที่จริงใจ รวมทั้งการป้องกันไม่ให้ผู้ตอบ ๆ แบบบิดเบือนจากสภาพความเป็นจริง มีวิธีการตรวจสอบคำตอบอยู่หลายวิธี แต่ละวิธีมีข้อดีและข้อเสียแตกต่างกันไป แนวความคิดและวิธีการในการตรวจสอบที่สำคัญที่มีผู้นิยมใช้ และมีผู้เสนอแนะไว้พอจะนำมาเสนอเป็นตัวอย่างได้ดังนี้

แบบสอบชุด EPPS (Edwards Personal Preference Schedule)¹

แบบสอบชุดนี้ใช้วิธีการตรวจสอบคำตอบ โดยให้ข้อความที่ซ้ำกันสลับไว้ในข้อคำถามต่าง ๆ มีข้อที่ซ้ำกัน 15 ข้อ ถ้าผู้ตอบ ๆ ข้อที่ซ้ำกันตรงกันมากแสดงว่าคำตอบของเขาคงที่ เขาตั้งใจตอบจริง ถ้าตรงกันน้อยก็แสดงว่าผู้ตอบไม่ตั้งใจตอบจริง

แบบสอบชุด MMPI (Minnesota Multiphasic Personality Inventory)²

¹Anne Anastasi, Psychological Testing, pp. 452-453.

²Ibid, pp. 442-443.

ในแบบสอบทุกข้อมีข้อกระทงซึ่งให้ผู้ตอบ ๆ ได้ 3 ลักษณะ คือ T(true), F(false)และ ?(cannot say) และในบรรดาข้อกระทงทั้งหมดมีส่วนหนึ่งที่สร้างขึ้นเพื่อตรวจสอบความจริงใจในการตอบโดยเฉพาะแทรกอยู่ มีทั้งหมด 4 ประเภท คือ

1. คะแนนที่น่าสงสัย (Question Score: ?) หมายถึง จำนวนครั้งที่ผู้ตอบเลือกคำตอบ ? ซึ่งถ้าคำตอบนี้มากจะทำให้ไม่สามารถเปรียบเทียบคะแนนได้ และถือว่าเป็นคำตอบที่ไม่สมบูรณ์ (invalid answer)

2. คะแนนโกหก (Lie Score: L) คือคะแนนรวมที่ได้จากข้อกระทง ซึ่งไม่น่าจะเป็นไปได้ (improbable answer) ถ้าผู้ตอบได้คะแนนสูงในข้อเหล่านี้ แสดงว่า ตอบเพื่อให้ตนเองมีคุณลักษณะที่ดีจนเกินความเป็นจริง (fake good) ถือเป็นคำตอบที่ไม่จริงใจ

3. คะแนนความตรง (Validity Score: F) เป็นคะแนนรวมจากข้อกระทง ซึ่งกลุ่มผู้ตอบมาตรฐานทั่วไปไม่ค่อยเลือกตอบ ถ้าผู้ตอบได้คะแนนสูงในข้อเหล่านี้ แสดงว่า คำตอบเชื่อถือไม่ได้ เป็นคนสะเพร่า ขาดความเชื่อมั่น และไม่เข้าใจลักษณะของตนเอง

4. คะแนนปรับแก้ (Correction Score: K) ได้แก่ คะแนนจากข้อกระทง ซึ่งมีลักษณะสัมพันธ์กันระหว่าง F และ L กล่าวคือ ถ้าได้คะแนนสูงในข้อเหล่านี้ แสดงว่า ตอบยกยอตนเองจนเกินความเป็นจริง (fake good) และถ้าได้คะแนนต่ำก็แสดงว่า ตอบแบบเกล่งให้ตนเองไม่ดี (fake bad)

คะแนนที่น่าสงสัย (Question Score: ?) นี้เป็นแบบอย่างหนึ่งของเซตคำตอบ (response set) ของแต่ละบุคคล คะแนนที่ได้มาจึงเป็นที่น่าสงสัย เพราะให้ค่าความเที่ยงต่ำ เปรียบเทียบและจำแนกคะแนนได้ยาก ตัวอย่างคำตอบในลักษณะนี้ได้แก่ การที่ผู้ตอบเลือกคำตอบเดียวกันในทุกข้อ เป็นต้น เซตคำตอบที่อาจทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริงมีหลายอย่าง เช่น การตอบตามความพึงปรารถนาของสังคม (social desirability) การตอบแบบภาวะจำยอมเงี้ยบ ๆ (acquiescence) การตอบแบบเดาสุ่ม (guessing) และการตอบแบบต้องการความเร็วโดยไม่คำนึงถึงความถูกต้อง เป็นต้น¹

¹William A. Mehrens and Irvin J. Lehman, Measurement and Evaluation in Education and Psychology, 2d ed. (New York: Holt, Rinehart and Winston, 1978), pp. 537-538.

แบบสำรวจชุด CPI (California Psychological Inventory)¹ แบบสำรวจชุดนี้ประกอบไปด้วยข้อกระทงทั้งหมด 480 ข้อ แบ่งคะแนนออกเป็น 18 ประเภท โดยแบ่งเป็นคะแนนที่ใช้ตรวจสอบความจริงใจในการตอบอยู่ 3 ประเภท คือ

1. การเป็นอยู่ดี (sense of well-being: Wb) ได้แก่ คะแนนจากคำตอบที่ผู้ตอบแกล้งตอบว่าตนเองเป็นคนไม่ดี (fake bad)

2. ความประทับใจในคำนี้ (good impression : Gi) ได้แก่ คะแนนจากคำตอบที่ผู้ตอบแกล้งตอบยกย่องตนเองถึงเกินความเป็นจริง (fake good)

3. การเลือกรวมกัน (communality : Cm) ได้แก่ คะแนนจากข้อที่เลือกคำตอบ ซึ่งตรงกันกับผู้ตอบส่วนมาก

แบบสำรวจชุด Kuder Interest Inventory² คะแนนที่ถือเป็นเกณฑ์การตรวจสอบความจริงใจในการตอบแบบสำรวจชุดนี้ได้จากการนับจำนวนคำตอบที่ผู้ตอบไม่ค่อยเลือกตอบเลย ผู้ที่ตอบได้คะแนนสูงจากข้อกระทงเหล่านี้แสดงว่าตอบอย่างสุ่ม ไม่ตั้งใจตอบจริง

แบบสำรวจชุด MCI (Minnesota Counselling Inventory)³ เป็นแบบสำรวจที่ใช้ในบริการให้คำปรึกษาหารือ แบบสำรวจชุดนี้จะมีคะแนนตรวจสอบคำตอบอยู่ 2 ประเภท คือ

1. คะแนนที่น่าสงสัย (Question Score : ?) ได้แก่ จำนวนครั้งที่ผู้ตอบเว้นคำตอบว่างไว้ ถ้าผู้ตอบเว้นคำตอบว่างไว้มาก คำตอบของเขาเป็นที่น่าสงสัย ควรจะมีการทดสอบใหม่ในภายหลังอีกครั้งหนึ่ง

2. คะแนนความตรง (Validity Score: V) เป็นคะแนนที่ได้จากข้อกระทง

¹ Anne Anastasi, Psychological Testing, p. 448.

² Lee J. Cronbach, Essential of Psychological Testing, 2d ed., (New York: Harper & Brothers, Publisher, 196)), p. 453.

³ Ralph F. Berdie and Wilber L. Layton, Manual of Minnesota Counselling Inventory, (New York: The Psychological Corporation, 1957), p. 10.

ซึ่งถือว่าเป็นที่ยอมรับของสังคมสูงมาก คนที่โก๊ะแนสูงในข้อกระทงเหล่านี้แสดงว่าแกลัง
 คอบแบบยอกนเองจนเกินความเป็นจริง

แบบสอบถามชุด CEI (Test of the Charactor Education Inquiry)¹
 ส่วนใหญ่ของข้อกระทงในแบบสอบถามชุดนี้ใช้วัดความซื่อสัตย์ของผู้ตอบตัวอย่างการทดสอบ
 เช่น ใหญ่คอบ ๆ แบบทดสอบธรรมดาทั่วไป เมื่อทำเสร็จเก็บกระดาษคำตอบมาถ่ายสำเนา
 ไว้ทุกแผ่นโดยไม่ใหญ่คอบรู้เห็นค้วย หลังจากนั้นส่งกระดาษคำตอบฉบับใหญ่คอบแต่ละคน
 ตรวจคะแนนเองตามคำตอบ ซึ่งผู้ดำเนินการสอบเป็นผู้เฉลยให้ นำคะแนนที่ผู้คอบแต่ละคน
 ใ้รับมาตรวจสอบกับคำตอบที่ถ่ายสำเนาไว้ว่าโก๊ะแนตรงกันหรือไม่ ถ้าตรงกันก็แสดงว่า
 ผู้คอบมีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ลักษณะแบบสอบประเภทนี้เรียกว่าเป็นแบบสอบประเภทสร้าง
 สถานการณ์ (Situational test) โดยสร้างสภาพการที่คล้ายคลึงกับความเป็นจริง
 ขึ้นมาแล้วคอบที่กษาพฤติกรรมของผู้คอบ ซึ่งจะสะท้อนถึงลักษณะหลายอย่างรวมทั้งความ
 ซื่อสัตย์ค้วย การสอบสัมภาษณ์ หรือการสอบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ก็อาศัยหลักการใน
 ทำนองเดียวกันนี้

โคนัลด์ ที แคมป์เบลล์ (Donald T. Campbell)² ได้เสนอแนะการสร้าง
 แบบสอบชุดักข่าวสาร (Information test) เพื่อวัดทัศนคติว่าให้สร้างเป็นข้อสอบ
 แบบปรนัย โดยใช้ข้อคำถามที่ยากมาก หรือใช้เนื้อหาซึ่งผู้คอบมีประสบการณ์น้อยมาก แบบสอบ
 ประเภทนี้ตั้งอยู่บนข้อตกลงที่ว่าทิศทางในการเคาคำตอบของผู้คอบจะเป็นสิ่งชี้ให้เห็นถึง
 ทัศนคติหรือบุคลิกภาพของผู้คอบ จัดเป็นแบบสอบที่ซ่อนจุดมุ่งหมายที่แท้จริงเอาไว้ (disguise
 the purpose) ตัวอย่างเช่น ใหญ่คอบเลือกรายชื่อหนังสือที่เคยอ่าน คูณิวเคินคล้ายว่า
 จะเป็นการสำรวจความสนใจ แต่แท้จริงแล้วต้องการวัดความจริงใจของผู้คอบ โดยใน
 รายชื่อของหนังสือทั้งหมดจะมีชื่อหนังสือบางเล่มที่ไม่มีตัวตนจริง ๆ แทรกไว้คอบ ถ้าผู้คอบ
 เลือกชื่อหนังสือเหล่านี้แสดงว่าเขาเป็นคนที่ไม่มีความจริงใจในการคอบ

วิธีการตรวจสอบคำตอบที่สำคัญอีกวิธีหนึ่งคือ ใช้การวิเคราะห์เหตุผลตามหลัก

¹Anne Anastasi, Psychological Testing. pp. 521-525.

²Donald T. Campbell, "The Indirect Assessment of Social Attitude," Psychological Bulletin. 47 (January 1950) : 19.

ตรรกบท (syllogism)¹ โดยตั้งอยู่บนข้อสรุป (conclusion) ซึ่งได้จากมูลเหตุ (premises) จะสะท้อนถึงบุคลิกภาพและความต้องการของผู้ตอบ วิธีการนี้จะให้ผู้ตอบสรุปคำตอบจากสภาพการที่คล้ายคลึงกันตามหลักตรรกบท 2 ครั้ง เพื่อเปรียบเทียบกับ การให้เหตุผลในตอนแรกเป็นข้อความที่ต้องการจะวัดทัศนคติจริง ๆ ส่วนการให้เหตุผลในครั้งที่ 2 เป็นการให้เหตุผลตามหลักตรรกบทเชิงควบคุม (control syllogism) คำตอบที่ผู้ตอบ ๆ แตกต่างกันในตัวเลือก ซึ่งเป็นข้อสรุปที่คล้ายคลึงกัน จะเป็นคำตอบที่แสดงถึงความไม่คงที่ หรือความไม่จริงใจของผู้ตอบ

นอกจากจะใช้วิธีการตรวจสอบคำตอบดังกล่าวมาแล้ว นักวิชาการบางท่านยังได้สนใจในการที่จะแสวงหาวิธีการป้องกันสภาพการตอบที่บิดเบือนจากความเป็นจริงอีกด้วย แบบสอบที่ให้ผู้ตอบเขียนคำตอบลงไปเอง เช่น แบบเติมคำ หรือคำถามแบบปลายเปิด จะช่วยลดการตอบแบบเดาสุ่ม การตอบอย่างมีทิศทางของคำตอบ หรือการแกเล้งตอบลงได้ แบบสอบที่มีคำตอบในแต่ละข้อเหมือนกันหมด เช่น มีคำตอบอยู่ในลักษณะสเกล ที่มีน้ำหนักคะแนนลดหลั่นกันลงมาตามลำดับ แบบสอบประเภทนี้ง่ายต่อการที่ผู้ตอบจะแกเล้งตอบให้คำตอบเป็นไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่งได้ ดังนั้นจึงควรสร้างข้อกระทงที่มีลักษณะไปในทางที่ดี (positive) และในทางกลับกัน (negative) จำนวนเท่า ๆ กัน หรือไม่ก็ควรเป็นข้อความที่มีลักษณะไปในทิศทางเดียวกันหมดทุกข้อ

มีวิธีการหนึ่งที่นักวัดและประเมินผลใช้ในการสร้างข้อกระทงในแบบวัดทัศนคติ และแบบวัดบุคลิกภาพ วิธีการนี้เรียกว่าการบังคับให้ตอบ (force-choice technique)² ลักษณะของข้อกระทงที่ใช้วิธีการนี้คือ ใช้ข้อความที่มีลักษณะไปในทิศทางเดียวกัน และมีน้ำหนักของข้อความใกล้เคียงกัน ในข้อกระทงหนึ่ง ๆ อาจมีข้อความ 2, 3 หรือ 4 ข้อความก็ได้ ผู้ตอบจะแกเล้งตอบเพื่อให้คำตอบของเขาเป็นไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่งไต่ยาก เนื่องจาก

¹ John J. B. Morgan and James T. Morton, "Distorted Reasoning as an Index of Public Opinion," Social and Society. 57 (October 1943) : 333-335.

² N. H. Berkowitz and G. H. Wolfson, "A Force-Choice Form of the F Scale-Free of Acquiescent Response Set," Sociometry. 27 (January 1964) : 54-55.

ข้อความต่าง ๆ ที่ถือเป็นตัวเลือกนั้นมีลักษณะน้ำหนักคะแนนใกล้เคียงกันมาก นอกจากนั้นวิธีการที่จะช่วยให้ได้คำตอบที่จริงใจที่สำคัญที่สุดก็คือ การเพิ่มแรงจูงใจในตัวผู้ตอบ เช่น สร้างความคุ้นเคยกับผู้ตอบ ให้สิ่งของตอบแทน หรือการสัญญาว่าคำตอบของเขาจะไม่มีผลเสียใด ๆ ต่อตัวเขาเลย¹

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวกับการตรวจสอบความจริงใจของผู้ตอบ ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการแกล้งตอบ (faking) สเกลวัดความพึงปรารถนาของสังคม (Social desirability Scale) เซตคำตอบ (response set) และความคงที่ของผู้ตอบ (self-consistency) สรุปงานวิจัยที่สำคัญที่มีผู้วิจัยไว้พอเป็นสังเขปดังนี้

งานวิจัยเกี่ยวกับสเกลวัดความพึงปรารถนาของสังคม (Social desirability Scale)

บุคคลซึ่งถือว่าเป็นผู้บุกเบิกคนสำคัญในการสร้างสเกลวัดความพึงปรารถนาของสังคม ไคแกเอ เอ็ดเวิร์ด (A. Edwards)² เขามีความเชื่อว่าการตอบแบบทดสอบหรือแบบสอบถามนั้น ผู้ตอบบางคนจะตอบคล้อยตามความพึงปรารถนาของสังคม โดยไม่คำนึงถึงความคิดเห็นที่แท้จริงของตนเอง คำตอบที่ได้จึงเชื่อถือได้น้อย เพราะไม่ใช่คำตอบที่แท้จริงของเขา เพื่อเป็นการตรวจสอบคำตอบ และจำแนกบุคคลที่ชอบตอบคล้อยตามความพึงปรารถนาของสังคม นอกจากกลุ่มผู้ตอบทั้งหมด เอ็ดเวิร์ดจึงได้ทดลองสร้างสเกลวัดความพึงปรารถนาของสังคมขึ้นในปี ค.ศ. 1957 โดยเลือกข้อกระทงมาจากแบบสอบชุด MMPI จำนวน 79 ข้อ ข้อกระทงเหล่านี้ได้รับการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 10 คน เห็นพ้องต้องกันว่า วัดการตอบตามความพึงปรารถนาของสังคม จากการวิเคราะห์

¹William A. Mehrens and Irvin J. Lehman, Standardized Test in Education. 3d ed., (New York: Holt Rinehart and Winston, 1978), pp. 216-217.

²A. Edwards, The Social Desirability Variable in Personality and Research. (New York: Dryden, 1957), pp. 24-57.

รายข้อ โดยเทียบค่าสหสัมพันธ์กับคะแนนรวมเขาคัดข้อกระทงเหลือเพียง 39 ข้อ นำไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างชาย 84 คน หญิง 108 คน ได้ค่าเฉลี่ยของชายเท่ากับ 28.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 6.5 กลุ่มหญิงได้ค่าเฉลี่ย 27.1 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 6.5 ค่าความเที่ยงแบบแบ่งครึ่งมีค่าเท่ากับ .83 ได้ค่าสหสัมพันธ์กับสเกลแบบ K ของแบบทดสอบชุด MMPI ก่อนข้างสูงคือเท่ากับ .81

ผลการวิจัยของเอ็ดเวิร์คทำให้ เบอร์นาร์ค บอริสโลว์ (Bernard Borislow)¹ ซึ่งสนใจในสเกลวัดความพึงปรารถนาของสังคมเช่นเดียวกันนำแบบทดสอบ EPPS ของเอ็ดเวิร์ค มาใช้เป็นเครื่องมือทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 19 คน ชาย 9 คน หญิง 10 คน ทั้งหมดเป็นนักศึกษาในมหาวิทยาลัยเพนซิลวาเนียในปี ค.ศ. 1958 แบ่งการตอบออกเป็น 2 ครั้ง ในการตอบครั้งแรกผู้ตอบได้รับการชี้แจงให้ตอบตามลักษณะความเป็นจริง 2 สัปดาห์ต่อมากลุ่มตัวอย่างถูกแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม จำนวนชายหญิงในแต่ละกลุ่มใกล้เคียงกัน กลุ่มแรกเป็นกลุ่มควบคุม ได้รับคำชี้แจงให้ตอบตามความเป็นจริงเหมือนในครั้งแรก กลุ่มที่ 2 ได้รับคำชี้แจงให้เลือกตอบในสิ่งอันเป็นที่พึงปรารถนาของสังคม (social desirability) กลุ่มที่ 3 ได้รับคำชี้แจงให้เลือกคำตอบ ซึ่งตัวผู้ตอบเองต้องการจะให้ตนเองมีลักษณะเช่นนั้น (personal desirability) กระจายคำตอบทั้ง 2 ครั้ง ไม่มีการเขียนชื่อผู้ตอบไว้ แต่ใช้กฎระบุเป็นโค้ดแทน ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. ผู้ตอบสามารถแก้งคอบแบบทดสอบ EPPS ได้ทั้งภายใต้คำชี้แจงที่ให้ผู้ตอบ ๆ ตามความพึงปรารถนาของสังคม และความต้องการของตนเอง
2. ชุดข้อกระทงของแบบสอบ EPPS ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบบังคับให้ตอบ (force-choice) ช่วยลดการแก้งคอบให้น้อยลง

งานวิจัยของบอริสโลว์ แบ่งกลุ่มผู้ตอบออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ตอบตามสภาพความเป็นจริง กลุ่มที่ตอบตามความต้องการ หรือความใฝ่ฝันของตนเอง และกลุ่ม

¹Bernard Borislow, "The Edwards Personal Preference Schedule (EPPS) and Fakability." Journal of Applied Psychology. 42 (April 1958) : 22-27.

ที่ตอบคล้อยตามความพึงปรารถนาของสังคม คือ กราวน์ และ ดี มาร์โลว์ (D. Crown and D. Marlow)¹ มีความเห็นว่าการแบ่งกลุ่มผู้ตอบดังกล่าวแล้วสรุปได้เป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มที่ตอบตามหลักความจริง และกลุ่มที่ตอบคล้อยตามประเพณี ซึ่งหมายถึงความพึงปรารถนาของสังคมนั่นเอง ทั้งสองจึงได้ทดลองสร้างสเกลวัดความพึงปรารถนาของสังคมขึ้นในปี ค.ศ. 1964 วิธีการสร้างครั้งแรกสร้างข้อความขึ้นทั้งหมด 50 ข้อ แบ่งเป็นข้อความซึ่งถูกต้องตามลักษณะประเพณีบางอย่างที่ไม่ถูกต้องตามหลักความเป็นจริง 25 ข้อ และข้อความที่ถูกต้องตามหลักความเป็นจริงแต่ไม่เป็นที่ยอมรับกันตามประเพณี 25 ข้อ จากการพิจารณาคัดเลือกของผู้เชี่ยวชาญและผลการวิเคราะห์รายข้อจากการทดสอบกับนักศึกษาวิชาจิตวิทยา กลุ่มหนึ่ง ข้อความทั้งหมดถูกคัดเลือกลงเหลือ 33 ข้อ เป็นข้อความในทิศทางบวก (positive) 18 ข้อ และอีก 15 ข้อ เป็นข้อความในทิศทางลบ (negative) มีค่าความเที่ยงแบบความคงที่ภายใน (KR_{20}) เท่ากับ .88 และแบบสอบซ้ำซึ่งทดลองกับนักเรียนระดับวิทยาลัยจำนวน 57 คน เว้นช่วงห่าง 1 เดือน มีค่าเท่ากับ .88 เช่นเดียวกัน เกณฑ์ปกติได้จากการทดสอบกับนักศึกษาจำนวน 1400 คน ได้ค่าเฉลี่ยของชายเท่ากับ 15.1 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.6 และของหญิงได้ค่าเฉลี่ย 16.8 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.5 สเกลที่สร้างขึ้นนี้ยังไม่ค่อยดีเท่าที่ควรเพราะให้ความสัมพันธ์กับแบบสอบถามมาตรฐานชุด MMPI ค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับสเกลที่สร้างโดย เอ. เอ็ดเวิร์ด (A. Edwards)

สรุปได้ว่าในการตอบแบบทดสอบหรือแบบสอบถามนั้นผู้ตอบอาจจะตอบอย่างจริงจัง คือตอบตามความเป็นจริงหรือตอบคล้อยตามความพึงปรารถนาของสังคมก็ได้ สเกลที่สร้างขึ้นเพื่อวัดความพึงปรารถนาของสังคมมีส่วนช่วยในการจำแนกว่าผู้ตอบในลักษณะเช่นไร

งานวิจัยเกี่ยวกับการวัดความคงที่ของผู้ตอบ (self-consistency)

งานวิจัยที่เกี่ยวกับสเกลวัดความพึงปรารถนาของสังคมตั้งอยู่บนความเชื่อที่ว่า

¹D. Crown and D. Marlow, The Approval Motive, (New York: Wiley, 1964), pp. 32-45.

บุคคลที่ไค้คะแนนสูงในสเกลเหล่านี้มีแนวโน้มที่จะตอบแบบสอบถามคล้อยตามความพึงปรารถนาของสังคมมากกว่าที่จะตอบตามความคิดเห็นที่แท้จริงของตนเอง บุคคลเหล่านี้จึงจัดอยู่ในประเภทชอบคล้อยตามผู้อื่น ชอบยกยอตนเอง หรือเป็นคนที่ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง คำตอบของเขาจะไม่คงที่ จะเปลี่ยนไปตามความนิยมของสังคม ด้วยเหตุนี้จึงทำให้นักวิชาการหลายท่านที่หันเหความสนใจมาศึกษา และพยายามวัดความคงที่ของผู้ตอบ (Self-consistency) แพท เค. เกอร์เจน และ เอส มอร์ส (K. Gergen and S. Morse)¹ ได้วิจัยร่วมกันในปี ค.ศ. 1967 เกี่ยวกับการสร้างสเกลวัดความคงที่ในตนเอง โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับวิทยาลัยจำนวน 209 คน ชาย 129 คน หญิง 80 คน วิธีการคือให้กลุ่มตัวอย่างเลือกคำอธิบายตนเองในทางบวก และทางลบ อย่างละ 5 ข้อ นำมาจัดคู่เป็น 45 คู่ แล้วให้ผู้ตอบให้คะแนนความสอดคล้องกันของข้อความในแต่ละคู่ ใช้สเกลการให้คะแนน 3 ระดับ คือ 0 = สอดคล้องมาก 1 = สอดคล้องปานกลาง และ 2 = สอดคล้องกันน้อยหรือไม่สอดคล้องกันเลย รวมคะแนนที่ได้ทั้งหมด คนที่ได้คะแนนน้อยแสดงว่าเป็นคนที่มีความรู้สึกคงที่ จากการหาความเที่ยงแบบสอบซ้ำ เว้นช่วง 8 สัปดาห์ ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ .73 และเมื่อนำไปหาค่าสหสัมพันธ์กับสเกลวัดความพึงปรารถนาของสังคม ปรากฏว่า ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งก็แสดงว่าสเกลนี้สามารถแยกคนที่มีความรู้สึกคงที่ออกจากคนที่ชอบคล้อยตามสังคมเสมอได้

ผลการวิจัยของ เกอร์เจน และมอร์สสนับสนุนงานวิจัยของ เจ. บราวน์เฟน (J. Brownfain)² ซึ่งได้วิจัยไว้ในปี ค.ศ. 1952 ท่านได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการสร้างสเกลเพื่อวัดความคงที่ของตนเอง (self-concept stability) โดยถือเอาการตอบที่ไม่สอดคล้องกันของผู้ตอบระหว่างการให้หน้าหนักและคะแนน (rate) ตนเองในสิ่งที่ดีที่สุด และสิ่งที่เลวที่สุด เป็นหลักในการพิจารณา คะแนน

¹K. Gergen and S. Morse, "Self-Consistency: Measurement and Evaluation," Proceedings of the 75th. American Psychological Association Convention. 2 (April 1967) : 207-215.

²J. Brownfain, "Stability of the Self-Concept as a Dimension of Personality," Journal of Abnormal and Psychology. 47 (July 1952) : 597-606.

ความคงที่ (stability score) ได้จากผลบวกของความแตกต่างระหว่างคะแนนที่
 ผู้ตอบให้สำหรับตนเองว่าดีที่สุดในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตชาย
 จำนวน 62 คน ปรากฏว่า โคลคาความเที่ยงของคะแนนความคงที่เท่ากับ .93 และจาก
 การหาความตรงเชิงทำนาย ปรากฏว่า คนที่ได้คะแนนความคงที่สูง มีแนวโน้มที่จะเป็นคน
 ยอมรับนับถือตนเอง (self-esteem) สูง เป็นคนที่กว้างขวางและรู้จักบุคคลต่าง ๆ
 หลายคน

สำหรับปัญหาที่ว่าในกรณีที่มีจำนวนข้อกระทงมาก ผู้ตอบจะตอบคงที่ทั้งในส่วนต้น
 และส่วนท้ายของแบบทดสอบหรือแบบสอบถามหรือไม่นั้น วิลลาร์ด อี นอร์ธ (Willard E.
 North)¹ ได้วิจัยเพื่อตรวจสอบเสถียรภาพ และความคงที่ของการตอบแบบสำรวจราย
 การช่างยนต์ประจำเครื่องบินไอพ่น J-47 ในปี ค.ศ. 1957 เขาได้สร้างแบบสำรวจขึ้น
 มาจำนวน 220 ข้อ โดยใช้การวิเคราะห์งาน (job analysis) จากการสัมภาษณ์
 รายละเอียดต่าง ๆ กับช่างประจำเครื่องบินไอพ่น ฟอรัมการตอบแบ่งออกเป็น 2 ชุด คือ
 ชุดที่มีคำตอบเป็นความถี่ของการทำงานเป็นครั้ง และชุดที่คำตอบเป็นความถี่ของการทำงาน
 เป็นช่วงเวลา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดสอบเป็นช่างประจำเครื่องบินไอพ่น 70 คน แบ่ง
 เป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 35 คน กลุ่มที่ 1 ตอบฟอรัมที่ 1 กลุ่มที่ 2 ตอบฟอรัมที่ 2 ในแต่ละ
 ฟอรัมแบ่งเป็น 4 ส่วน ให้แต่ละกลุ่มตอบสลับแบบหมุนเวียน (counterbalancing)
 ตอบวันละ 2 ครั้ง คือตอบตอนเช้าและตอนบ่ายของแต่ละวัน หลังจากการตอบเสร็จจึงดึง
 คัดเลือกช่างที่ตอบแบบสำรวจไปแล้วมาทำการสัมภาษณ์ซ้ำอีก 39 คน ผลการวิจัยไม่พบว่า
 มีเสถียรภาพปรากฏขึ้น และไม่มีเหตุผลใด ๆ ที่จะสรุปได้ว่าคำตอบในส่วนแรก ๆ ของ
 แบบสำรวจมีความคงที่กว่าคำตอบในส่วนท้าย

สรุปได้ว่าผู้ตอบที่มีความคงที่ในการตอบแบบทดสอบหรือแบบสอบถามนั้น มักจะ
 เป็นบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความคิดเห็นเป็นของตนเอง ตอบแบบสอบถามได้
 คงที่ ทั้งในส่วนต้นและส่วนท้าย และเมื่อทดสอบซ้ำคำตอบที่ได้มักไม่แตกต่างกันมากนัก

---

¹ Willard E. North, "An Analysis of J-47 Jet Machine Checklist Responses for Response Set and Consistency," Journal of Applied Psychology. 41 (April 1957) : 114-120.

งานวิจัยเกี่ยวกับเซตคำตอบ (response set)

เควิด พี แคมป์เบลล์ และ ราเชล คัมบลิว ทรอกแมน (David P. Campbell and Rachel W. Trockman)¹ วิจัยเพื่อคุณผลของการใช้สเกลตรวจสอบคำตอบ (verification scale) ในแบบสำรวจชุด MVII (The Minnesota Vocational Interest Inventory) สเกลตรวจสอบคำตอบนี้เป็นข้อกระทงซึ่งมีผู้เลือกตอบน้อยมาก ผู้วิจัยทั้งสองเลือกข้อกระทงมาจากการวิจัยที่ผ่านมาแล้ว ซึ่งมีกลุ่มตัวอย่างเป็นพ่อค้าทั่วไป โดยเลือกข้อกระทงที่มีผู้ตอบน้อยตั้งแต่ 5% - 9% นำแบบสำรวจชุด MVII ไปให้ผู้ตอบ 4 กลุ่มทดลองตอบ กลุ่มแรกมี 27 คน ได้รับคำตอบให้ตอบแบบสุ่มลงในกระดาษคำตอบ โดยผู้ดำเนินการสอบไม่ได้แจกตัวแบบส้อมให้ กลุ่มที่ 2 จำนวน 30 คน ให้ตอบแบบสุ่มเช่นกันแต่เป็นการสุ่มโดยใช้ตารางเลขสุ่ม (random number) กลุ่มที่ 3 เป็นนักเรียนพาณิชย์จำนวน 98 คน ตอบแบบสำรวจ MVII 2 ครั้ง ทั้งช่วงห่างกัน 30 วัน กลุ่มที่ 4 เป็นผู้ป่วยโรคจิตที่กำลังรักษาตัวอยู่ในโรงพยาบาลจำนวน 16 คน ตอบแบบสำรวจตามปกติเหมือนกลุ่มที่ 3 ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. คะแนนจากสเกลตรวจสอบคำตอบตั้งแต่ 5% - 9% ของทั้งกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มมาตรฐานคือกลุ่มที่ 3 มีค่าแตกต่างกัน และคะแนนจากสเกลตรวจสอบคำตอบของกลุ่มที่ 1 และ 2 มีค่าใกล้เคียงกันมาก
2. คะแนนจากสเกลตรวจสอบคำตอบตั้งแต่ 5% - 9% ของกลุ่มที่ 3 ในครั้งที่ 1 และ 2 ไม่แตกต่างกัน มีค่าความเที่ยงของสเกลตั้งแต่ .58 - .83
3. คะแนนจากสเกลตรวจสอบคำตอบตั้งแต่ 5% - 9% ระหว่างกลุ่มมาตรฐานกับกลุ่มที่ 4 มีค่าแตกต่างกัน

งานวิจัยของแคมป์เบลล์ และทรอกแมน ศึกษาถึงเซตคำตอบประเภทที่ผู้ตอบตอบแบบรีบเร่ง หรือตอบโดยไม่ได้ดูตัวแบบส้อมตามเลย ซึ่งจะพบว่า สเกลตรวจสอบคำตอบที่ใชข้อกระทงที่มีผู้ตอบน้อย สามารถแยกกลุ่มผู้ตอบที่ตอบอย่างจริงจัง และไม่จริงจังออก

¹David P. Campbell and Rachel W. Trockman, "A Verification Scale for the Minnesota Vocational Interest Inventory," Journal of Applied Psychology. 47 (August 1963) : 276-279.

จากกันได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สเกลตรวจสอบเซตคำตอบที่สำคัญอีกสเกลหนึ่งคือ (สเกล)
 การยอมรับคำตอบ (Agreement Response Scale) สร้างขึ้นในปี ค.ศ. 1960 โดย
 เอ. เกาซ์ และ เค. เคนนิสตัน (A. Couch and K. Kenniston)¹ มีจำนวนทั้งหมด
 15 ข้อ โดยในตอนแรกสร้างข้อกระทงขึ้น 681 ข้อ ข้อกระทงเหล่านี้สร้างขึ้นจากมโนทัศน์
 ทางจิตวิทยา เช่น บูรณาการของซูปเปอร์อีโก (super-ego integration) และ
 การบูรณาการทางปาก (orality integration) จำนวน 200 ข้อ อีก 360 ข้อ
 นำมาจากสเกลแบบวิธีอื่นต่าง ๆ ซึ่งมีลักษณะตรงกันข้ามกัน (เช่น ชื่อสัตย์ คู่กับ ไม่
 ชื่อสัตย์) ส่วนที่เหลือนำมาจากแบบสอบถามต่าง ๆ เช่น แบบสอบถามความรู้สึกของเดวิด
 (David's Affect Questionnaire) แบบวัดบุคลิกภาพของแคทเทล (Cattell's
 16 P.F. Personality Inventory) เป็นต้น คำตอบเป็นแมชชีนเกิร์ทมี 7 ระดับ
 จากเห็นควยอย่างยิ่ง (1) ไปจนถึงไม่เห็นควยอย่างยิ่ง (7) จากผลการวิเคราะห์รายข้อ
 ปรากฏว่า ข้อกระทงที่ให้ค่าสหสัมพันธ์สูงกับคะแนนรวมจำนวน 15 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยทั้งสอง
 สรุปว่า เป็นสเกลที่สั้น และดีที่สุดในการวัดแนวโน้มของการยอมรับคำตอบ ซึ่งถือเป็นเซต
 คำตอบประเภทหนึ่ง

อาร์. อาธานนาเซียว (R. Athanasiou)² ได้สร้าง สเกลเอฟแบบ
 สมมาตร (Balance-F Scale) ขึ้นในปี ค.ศ. 1968 เพื่อวัดคุณลักษณะด้านการเชื่อฟัง
 ผู้มีอำนาจ (authoritarianism) ซึ่งจัดเป็นรูปแบบหนึ่งของเซตคำตอบ โดยเขาได้
 สร้างข้อกระทงในทิศทางบวกและลบจำนวนเท่า ๆ กัน กล่าวคือ คัดเลือกข้อกระทงที่ให้ค่า
 สหสัมพันธ์ในทางบวกสูงสุดกับคะแนนรวม 14 ข้อ และข้อกระทงที่ให้ค่าสหสัมพันธ์ในทางลบ
 สูงสุดกับคะแนนรวม 14 ข้อ รวมทั้งหมดเป็น 28 ข้อ นำไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม
 คือ กลุ่มนิสิตที่เรียนวิชาวิศวกรรมเป็นวิชาเอกในปีแรกแต่พอขึ้นเรียนปี 2 ก็เปลี่ยนไป

¹ A. Couch and K. Kenniston, "Yeasayers and Naysayers: Agreeing Response Set as a Personality Variable," Journal of Abnormal and Social Psychology. 60 (April 1960) : 151-171.

² R. Athanasiou, "Technique Without Mystique: A Study of Authoritarianism in Engineering Students," Education and Psychological Measurement. 28 (Winter 1968) : 1181-1188.

เลือกวิชาอื่นเป็นวิชาเอกแทนจำนวน 11 คน และกลุ่มที่เลือกเรียนวิชาวิศวกรรมเป็นวิชาเอก ไปจนจบหลักสูตรจำนวน 347 คน ผลปรากฏว่า ใดก็ตามความเที่ยงของสเกลแบบสอบซ้ำเท่ากับ .86 มีข้อกระทงเพียง 4 ข้อ ที่ไม่สามารถจำแนกความแตกต่างระหว่างทั้ง 2 กลุ่มได้ คะแนนของกลุ่มที่ชอบเปลี่ยนวิชาเอกสูงกว่ากลุ่มที่ไม่เปลี่ยนวิชาเอกในแทบทุกด้าน ข้อกระทงในทิศทางบวกถูกพิสูจน์ว่า เป็นตัวทำนายที่ดีกว่าข้อกระทงในทิศทางลบ

งานวิจัยเกี่ยวกับเซตคำตอบสรุปได้ว่า เซตคำตอบที่อาจเกิดขึ้นได้ในการตอบแบบสอบถามคือ การตอบคล้อยตามความพึงปรารถนาของสังคม (social desirability) การตอบแบบภาวะจำยอมเงิบ ๆ (acquiescence) การตอบแบบเดาสุ่ม (guessing) และการตอบแบบต้องการความเร็วโดยไม่คำนึงถึงความถูกต้อง¹

งานวิจัยที่เกี่ยวกับการแกล้งตอบ (faking)

มาร์วิน อี ชอว์ (Marvin E. Shaw)² ได้วิจัยในปี ค.ศ. 1962 โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อตรวจสอบการแกล้งตอบในการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าทำงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนิสิตระดับมหาวิทยาลัยจำนวน 94 คน วิธีการทดลองแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 4 กลุ่ม สอบ 2 ครั้ง ผู้ตอบได้รับการสมมุติว่ากำลังสอบเข้าทำงานในตำแหน่งผู้ควบคุมงาน (foreman) และได้รับคำชี้แจงให้ตอบแบบซื่อสัตย์ (H) และไม่ซื่อสัตย์

(D) สลับกันคือ DH, HD, DD, HH ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. คะแนนเมื่อได้รับคำชี้แจงให้ตอบแบบซื่อสัตย์ (H) กับคะแนนที่ได้รับการชี้แจงว่าให้ตอบแบบแกล้งตอบหรือไม่ซื่อสัตย์ (D) มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2. เมื่อตัดสินจากคะแนนที่ได้รับปรากฏว่า กลุ่มไม่ซื่อสัตย์หรือกลุ่มแกล้งตอบ(D) ไม่ได้รับการตัดสินใจให้เข้าทำงานมากไปกว่ากลุ่มที่ตอบอย่างซื่อสัตย์ (H)

¹William A. Mehrens and Irvin J. Lehman, Measurement in Evaluation and Psychology. pp. 537-538.

²Marvin E. Shaw, "The Effectiveness of Whyte's Rule: How to Cheat on Personality Test," Journal of Applied Psychology. 46 (February 1962) : 21-25.

สรุปแล้วผลการวิจัยชี้แนะว่าผู้ตอบสามารถแก้งตอบได้ แต่ก็ไม่มีผลใด ๆ มากนัก ในการรับสมัครบุคคลเข้าทำงาน แบบสำรวจบุคลิกภาพที่ขอให้นำมาใช้ในการวิจัยเป็นแบบปรนัย และเมื่อผลการวิจัยพบว่าผู้ตอบสามารถแก้งตอบได้จึงทำให้นักวิจัยบางท่านสนใจว่าผู้ตอบจะแก้งตอบในแบบสอบถามประเภทอัตนัยได้หรือไม่ และได้ผลเป็นอย่างไร เมื่อเปรียบเทียบกับแบบปรนัย คุ้มเหตุนี้ทำให้ สตีเฟน พี ไคลน์ และวิลเลียม เอ โอเวน (Stephen P. Klein and William A. Owens)¹ ร่วมกันวิจัยในปี ค.ศ. 1965 โดยมีจุดประสงค์เพื่อเปรียบเทียบการแก้งตอบระหว่างแบบสอบถามที่เป็นอัตนัย (subjective) กับแบบสอบถามที่เป็นแบบปรนัย (objective) แบ่งกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยออกเป็น 3 กลุ่ม 2 กลุ่มแรกเป็นนิสิตในระดับมหาวิทยาลัย กลุ่มที่ 1 มี 40 คน กลุ่มที่ 2 มี 15 คน กลุ่มที่ 3 เป็นกรรมการสอบสัมภาษณ์ในการคัดเลือกนิสิตปริญญาเอกของมหาวิทยาลัยเดียวกันจำนวน 79 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประวัติส่วนตัวของการสอบเข้าทำงานในตำแหน่งนักวิทยาศาสตร์ แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือแบบปรนัยใช้การตอบแบบให้หน้าหนักคะแนน (rate) และแบบอัตนัยให้ผู้ตอบกรอกรายละเอียดต่าง ๆ เอง แบ่งการตอบในแต่ละกลุ่มเป็นดังนี้

กลุ่มที่ 1 ตอบ 2 ครั้ง ครั้งแรกให้ตอบอย่างซื่อสัตย์ เว้นช่วงห่าง 1 สัปดาห์ให้ตอบอีกเป็นครั้งที่ 2 โดยผู้ตอบได้รับคำแนะนำว่าตัวเขาเองกำลังสมัครเข้าทำงานในตำแหน่งนักวิทยาศาสตร์ ให้แก้งตอบเพื่อให้ตัวเขาเองได้รับการคัดเลือกเข้าทำงาน

กลุ่มที่ 2 ตอบครั้งเดียว ภายใต้คำชี้แจงว่าตัวเขาเองกำลังสมัครเข้าทำงานในตำแหน่งนักวิทยาศาสตร์ ให้เขาแก้งตอบเพื่อให้ได้รับการคัดเลือก

กลุ่มที่ 3 ให้ตอบตามความคิดเห็นของเขาว่านักวิทยาศาสตร์ที่ดีมีความสามารถควรจะมีลักษณะอย่างไรบ้าง

ผลการวิจัยปรากฏว่า

¹Stephen P. Klein and William A. Owens, "Faking of Social Life History Blank as a Function of Criterion Objectivity," Journal of Applied Psychology. 49 (December 1965) : 452-454.

1. ผู้ตอบสามารถแก้งตอบได้ทั้งในแบบปรนัยและแบบอัตนัย แบบอัตนัยแก้งตอบได้ยากกว่า

2. กลุ่มที่ 1 แก้งตอบได้คือ คือได้คะแนนสูงกว่ากลุ่มที่ 2 เนื่องจากเคยมีประสบการณ์จากการตอบอย่างซื่อสัตย์ในการตอบครั้งแรกมาก่อนแล้วจึงรู้วิธีการแก้งตอบในทิศทางที่ต้องการได้ดีกว่า

คาโรล เบธ สไตน์บอค (Carole Beth Steinbock)¹ ทำวิทยานิพนธ์เพื่อรับปริญญาเอกในหัวข้อเกี่ยวกับการเปรียบเทียบการจัดฟอร์มของข้อกระทง 3 ฟอร์ม โดยคำนึงถึงค่าความเที่ยง การแก้งตอบ และการยอมรับของผู้ตอบ ฟอร์มแรกคัดข้อกระทงมาจากแบบวัดบุคลิกภาพของ ธอร์นไดค์ (Thorndike Dimension of Temperament) มีทั้งหมด 20 เซท ๆ ละ 10 ข้อ วิธีการตอบในแต่ละเซทให้ผู้ตอบเลือกข้อกระทงที่คล้ายกับตัวเองมากที่สุด 3 ข้อ และที่คล้ายน้อยที่สุด 3 ข้อ ฟอร์มที่ 2 ใช้ข้อกระทงชุดเคมแจ็คทีละ 4 (tetrads). ได้ 50 ข้อ ให้ผู้ตอบให้นำหน้ากระดาษคะแนนตัวเองใน **สเกล**การให้คะแนนแบบ 9 ระดับ โดยมีข้อจำกัดว่าข้อความ 2 ใน 4 จะต้องไม่ได้รับการให้นำหน้ากระดาษคะแนนในระดับเดียวกัน ฟอร์มที่ 3 เหมือนกับฟอร์มที่ 2 แต่ให้ผู้ตอบใช้วิธีการจัดอันดับแทน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา แบ่งเป็นกลุ่ม ๆ แต่ละกลุ่มตอบชุดเคม 2 ครั้ง ครั้งแรกได้รับการขอร้องให้ตอบอย่างจริงจัง และเมื่อทำเสร็จก็ให้ผู้ตอบ ๆ แบบวัดทัศนคติเกี่ยวกับแบบสอบที่ทำไปแล้วด้วย ในการตอบครั้งที่ 2 ทั้งช่วงห่างประมาณ 2 สัปดาห์ ผู้ตอบได้รับการชี้แจงให้ตอบในลักษณะที่สร้างความประทับใจที่สุดต่อตัวเอง ผลการวิจัยพบว่า แบบสอบฟอร์มที่ 2 ซึ่งถือว่าเป็นกลุ่มทดลองไม่ให้เกิดผลดีไปกว่าฟอร์มอื่น ๆ

แม้ว่าการวิจัยเกี่ยวกับแบบสอบโดยทั่วไปจะได้ผลค่อนข้างตรงกันว่า ผู้ตอบสามารถแก้งตอบได้ แต่สำหรับเครื่องมือจับเท็จ (lie detector) ที่ใช้ในการ

¹Carole Beth Steinbock, "A Comparison of Three Items Formats with Respect to Reliability, Fakability and Acceptability of Respondents," Dissertation Abstract International. Vol.33, No.5 (November 1977) : 2182A-2183A.

สอบสวนอาชญากรนั้นมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องกำจัดการแก่งตบให้ได้ เพราะ คำตอบที่ได้มีผลต่อชีวิตของผู้ตอบ ดังนั้นในปี ค.ศ. 1960 เดวิด ที. ลิกเคน (David T. Lykken)¹ จึงได้วิจัยเพื่อตรวจสอบค่าความจริงของเครื่องมือจับเท็จ เครื่องมือนี้ ถูกจัดสร้างขึ้นมาภายใต้ความเชื่อที่ว่าบุคคลที่กระทำผิดจะมีความเปลี่ยนแปลงทางกายภาพต่อสิ่งเร้าที่มีลักษณะสัมพันธ์กับอาชญากรรมของเขา วิธีการตรวจสอบกระทำโดยนำตัวผู้สงสัยไปยังห้องสอบสวนและให้นั่งลงในเก้าอี้ที่จักไว้ที่นิ้วหัวแม่มือ และนิ้วนางมือขวาของผู้สงสัยมีแผ่นอิเล็กโทรด (electrode) รองรับไว้ แล้วต่อสายไฟไปยังเครื่องมือตรวจสอบการเปลี่ยนแปลงความต้านทานของผิวหนังอีกทีหนึ่ง นอกจากนั้นผู้สงสัยจะต้องถูกปิดตาและได้รับการคาดหูฟังไว้ที่หูทั้ง 2 ข้าง ผู้สอบสวน จะอยู่ในอีกห้องหนึ่งถัดไปและจะถามผู้สงสัยโดยผ่านทางไมโครโฟน ลิกเคนทดสอบการแก่งตบโดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักจิตวิทยาที่มีความรู้สูงจำนวน 20 คน โดยนำกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมาเรียนรู้การตรวจสอบและการใช้เครื่องมือต่าง ๆ ก่อนประมาณ 15 นาที หลังจากนั้นเขานำกลุ่มตัวอย่างไปยังเครื่องมือทดสอบ โดยตั้งข้อแม้ว่าถ้าใครสามารถโกหก เครื่องมือตรวจสอบได้จะได้รับรางวัล 10 ดอลลาร์ จากผลการตรวจสอบปรากฏว่า ความสอดคล้องระหว่างคำตอบกับเครื่องมือเป็น 100% ในผู้ตอบทุกคน แสดงว่าเครื่องมือนี้มีความตรงสูงและแก่งตบได้ยากมาก

จากการศึกษารวณคดีที่เกี่ยวข้อง ทั้งหมดที่กล่าวมาแล้วจะพบว่า ในการตอบแบบสอบถามนั้นผู้ตอบสามารถที่จะแก่งตบแบบจงใจ หรือแบบลุ่มได้ทั้งสิ้น ขึ้นอยู่กับความพอใจหรือแรงจูงใจในตัวของผู้ตอบเอง วิธีการต่าง ๆ ในการตรวจสอบคำตอบที่จริงจังที่นักวิจัยทั้งหลายได้เพียรพยายามคิดขึ้น และนำมาทดลองใช้ในการวิจัยต่าง ๆ มีส่วนช่วยให้ข้อมูลที่ได้รับความน่าเชื่อถือได้มากยิ่งขึ้น ดังนั้นในการทำวิจัยที่ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ถ้าได้มีการใช้เทคนิคต่าง ๆ เพื่อตรวจสอบความจริงใจของผู้ตอบรวมทั้งสนใจในการที่จะเพิ่มแรงจูงใจของผู้ตอบให้มากขึ้นก็จะยิ่งทำให้ข้อมูลมีความถูกต้องและน่าเชื่อถือได้มากยิ่งขึ้น

¹ David T. Lykken, "The Validity of the Guilty Knowledge Technique: The Effect of Faking," Journal of Applied Psychology, 44 (August 1960) : 258-262.